

# STARTO

## Mimořádné číslo - Eksterordinara numero 2008

ORGANO DE ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO



### Muzeum esperanta ve Svitavách Esperanto-Muzeo en Svitavy

Slavnostně otevřeno 20. září 2008  
Inaŭgurita la 20-an de septembro 2008

## Stručně o esperantu

Mezinárodní plánový jazyk esperanto, jehož posláním je zprostředkovávat rovnocennou mezinárodní komunikaci a ochranu národních kultur, je hodně využíván na internetu (přes 100 tisíc článků ve Wikipedii, tisíce webových stránek), má bohatou literaturu vlastní (na 500 autorů) i přeloženou (např. Don Quijote, Švejk, Pán prstenů, Mistr a Markéta, Sto roků samoty). Esperantské organizace a delegáty najdete ve více než 100 zemích, včetně tzv. třetího světa. Vycházejí esperantské časopisy, učebnice, slovníky, internetové kurzy, CD a DVD (se slovem mluveným i hudební nahrávky), v esperantu vysílají pořady některé rozhlasové stanice, je vyučováno i na univerzitách jako vědní obor esperantologie. O rozvoj jazyka pečuje Akademie esperanta, o jeho kulturu esperantské knihovny, kulturní centra a muzea. Festivalem esperantské kultury je každoroční Světový kongres esperanta, pořádaný pokaždé v jiné zemi (v Praze byl v letech 1921 a 1996), s průměrnou účastí kolem 2 tisíc lidí.

Esperanto bylo sestaveno z mezinárodních slov, která mu dodávají románský charakter podobný italštině a španělštině. Má však zcela pravidelnou mluvnici, takže je snadné i při zachování veškeré složitosti, kterou lidské myšlení potřebuje. Důmyslný systém předpon, přípon a koncovek umožňuje nejen přijímat další mezinárodní slova, ale i odvozovat z nich nové výrazy a jenné významové odstíny. Proto zvládá překlady i jazykově náročných děl, jako je např. Švejk. Zároveň se společensky vyvíjí, protože každý uživatel přirozeně

vývoj ovlivňuje stylem svého jazykového projevu.

Esperanto zveřejnil v roce 1887 varšavský lékař rusko-židovského původu Ludvík Lazar Markovič Zamenhof (1859-1917) v ruštině, která byla jeho mateřštinou. Po roce se vzdal autorských práv, aby svou osobou nebrzdil přirozený vývoj. Zpočátku se esperanto šířilo hlavně v Rusku a Německu, později iniciativu převzala Francie. U nás se začalo esperanto organizovat po roce 1900. Obě světové války přirozeně šíření jazyka utlumily, ale nakonec se dostal do všech obydlených světadílů. Velkým impulzem pro esperanto se stal internet.

Světovými jazyky, přestože do jejich výuky vlády investují milionové částky a veškerá mládež má výuku povinnou, se většina lidí přesto nedokáže domluvit. Tyto jazyky mají těžkou výslovnost a mnoho nepravidelností, které pro většinu populace představují nepřekonatelnou překážku. Zvláště v mnohonárodnostní sjednocené Evropě je to závažný problém. Jen předsudky brání politikům, aby vyzkoušeli možnosti esperanta.

Tento jazyk má zřetelnou výslovnost, protože používá jen základní samohlásky (*a e i o u*). Jeho pravopis je fonetický podle zásady „piš, jak slyšíš“. Slovní druhy a jejich tvary mají charakteristické koncovky, používané zcela pravidelně: *telefono* telefon, *telefona* telefonický, *mi telefonas* telefonuji, *vi telefonis* telefonoval jsi, *li telefonos* on bude telefonovat atd. Také předpony a přípony mají pevně daný význam. Odpadá učení se výjimkám, které v jiných jazycích představují polovinu učební látky.

## Slavnostní otevření muzea a jeho čestní hosté

Zahájení činnosti Muzea esperanta ve Svitavách bylo opravdu slavnostní.

Přítomny byly desítky esperantistů a přátel esperanta a představitelé Českého esperantského svazu v čele s předsedkyní Janou Melichárkovou. Mezi čestnými hosty jsme uvítali Pavla Koukala, senátora Parlamentu ČR, Jiřího Brýdla, starostu města Svitavy, Jaromíru Žáčkovou, místostarostku České Třebové, Miladu Valečkovou, vedoucí oddělení kultury Odboru kultury a památkové péče Pardubického kraje.

Zahraniční hosté byli zastoupeni Herbertem Mayerem, ředitelem Esperantského muzea a knihovny plánových jazyků ve Vídni a Wolfgangem Schwarzem, vedoucím sbírky esperanta při Technické univerzitě v Drážďanech.



K celkové atmosféře přispělo nejen důstojné prostředí sálu Ottendorferovy knihovny, ale i hudební vystoupení Eleny Puchové a Dmitrije Dovžika.

*Mirka Tomečková*

## Solena inaŭguro de la Muzeo kaj ĝiaj honorgastoj

Inaŭguro de agado de Esperanto-Muzeo en Svitavy estis vere solena.



*Starosta / la urbestro Jiří Brýdl  
tlumočí / interpretas M. Tomečková*

Ĉeestis dekoj da samideanoj kaj amikoj de Esperanto kaj reprezentantoj de Ĉeĥa Esperanto-Asocio fronte kun prezidantino Jana Melichárková. Inter honoraj gastoj estis bonvenigitaj Pavel Koukal, senatano de Parlamento de Ĉeĥa Respubliko, Jiří Brýdl, urbestro de Svitavy, Jaromíra Žáčková, vicurbestrino de Česká Třebová, Milada Valečková, estri-  
no de Kulturfako de regiono Pardubice.

Eksterlandaj gastoj estis Herbert Mayer, direktoro de Esperanto-muzeo kaj de Kolekto pri Planlingvoj en Vieno, kaj Wolfgang Schwarz, estro de Esperanto-Kolekto ĉe Teknika Universitato en Dresdeno.

Solanan atmosferon kompletigis ne nur digna medio de salonego en Biblioteko de Ottendorfer, sed ankaŭ muzikprezentado de Elena Puchova kaj Dmitrij Dovžik.

*Mirka Tomečková*



*Slova ředitelky Městského muzea a galerie ve Svitavách Blanky Čuhelové tlumočí do esperanta Petr Chrdle.*

*La vortojn de direktorino de la Urba Muzeo kaj Galerio en Svitavy Blanka Čuhelová interpretas Petr Chrdle.*



*Herbert Mayer, ředitel Esperantského muzea a knihovny plánových jazyků ve Vídni.*

*Herbert Mayer, direktoro de Esperanto-Muzeo kaj de Kolekto pri Planlingvoj en Vieno.*



*Předsedkyně Českého esperantského svazu Jana Melichárková.*

*Prezidantino de Ĉeĥa Esperanto-Asocio Jana Melichárková.*



*Wolfgang Schwarz, vedoucí sbírky esperanta při Technické univerzitě v Drážďanech.*

*Wolfgang Schwarz, estro de Esperanto-Kolekto ĉe Teknika Universitato en Dresdeno.*



*Koncert Eleny Puchové a Dimitrije  
Dovžika.*

*Koncerto de Elena Puchova kaj Dimitrij  
Dovžik.*



*V popředí Jiří Pištora, zakladatel sbírky  
esperanta v Městském muzeu Česká  
Třebová.*

*Antaŭe Jiří Pištora, fondinto de  
Esperanto-Kolekto en la Urba Muzeo de  
Česká Třebová.*



*Jiří Brýdl a Jana Melichárková  
slavnostně přestřihávají pásku.*

*Jiří Brýdl kaj Jana Melichárková  
solene tondas la rubandon.*



*Slavnostní přípitek předsedkyně ČES  
se starostou Svitav.*

*Solena tosto de la prezidantino de ĈEA  
kun la urbestro de Svitavy.*



*V předsálí, kde bude čajovna,  
čekalo malé občerstvení.*

*En la antaŭĉambro, kie estos te-trinkejo,  
atendis modesta manĝeto.*



*Pohled do muzea oknem čajovny.*

*Enrigardo en la muzeon tra la fenestro  
de la te-trinkejo.*



*První návštěvníci muzea.*

*La unuaj vizitantoj de la muzeo.*



# Popis muzea

## Priskribo de la muzeo



*Muzeum esperanta se nachází v Otten-dorferově knihovně naproti Městskému muzeu a galerii*

*Esperanto-Muzeo troviĝas en Otten-dorfer-biblioteko kontraŭ Urba Muzeo kaj Galerio*



*Vchod do muzea je označen tabulkou s nápisem v esperantu a češtině*

*La enirejo de la muzeo estas indikita per tabulo kun surskribo en Esperanto kaj en la ĉeĥa*



*Celkový pohled do výstavní místnosti a na stěnu s panely. Uprostřed bysta autora esperanta L. L. Zamenhofa*

*Kompleksa rigardo al la ekspoziciejo kaj la muro kun paneloj. En la mezo busto de la aŭtoro de Esperanto L. L. Zamenhof*



## Panely o esperantském hnutí Paneloj pri la Esperanto-movado



*První panel informuje o předchůdcích Zamenhofa (Komenský, Descartes, Leibniz, Schleyer), pak následuje panel o vzniku esperanta.*

*La unua panelo informas pri la ideaj antaŭuloj de Zamenhof (Komenio, Kartezio, Lejbnico, Schleyer), sekvas panelo pri estiĝo de Esperanto.*



*Další dva panely zachycují začátek a současnost českého esperantského hnutí.*

*Sekvaj du paneloj skizas la komencon kaj nuntempon de la ĉeĥa Esperanto-movado.*







*V esperantu existuje literatura umělecká i odborná.*

*En Esperanto ekzistas literaturoj beletra kaj faka.*



*Překlady do esperanta propagují českou literaturu. Esperanto využívá internet.*

*Tradukoj al Esperanto propagandas ĉeĥan literaturon. Esperanto uzas interreton.*





*Mladí esperantisté představují své aktivity ve světě i u nás.*

*Junaj esperantistoj prezentas siajn aranĝojn en la mondo kaj nialande.*



*Historie a současnost esperanta ve Svitavách.*

*Historio kaj nuntempo de la Esperantomovado en Svitavy.*





*Ani pohlednice a upomínkové předměty  
v esperantu nechybějí*

*Ankaŭ bildkartoj kaj memoraĵoj en  
Esperanto ne mankas*



## Vitríny a knihovna

V muzeu se také nacházejí prosklené stoly a skříně, v nichž jsou ukázky knih z knihovny Českého esperantského svazu. Knihovna je uložena v depozitu za skříněmi a bude k dispozici badatelům. Knihy určené k půjčování pro veřejnost bude nabízet nedaleká Městská knihovna v multifunkčním centru Fabrika v oddělení cizojazyčné literatury.

Beletrie je rozdělena na prózu, poezii a drama, odborná literatura na technickou, jazykovědnou, náboženskou, filozofickou a zeměpisnou. Samostatné oddělení je věnováno učebním pomůckám.

Podobně jsou rozděleny i vystavené knihy. Kompletní seznam knih je v počítači pod oknem z čajovny.

## Vitrinoj kaj biblioteko

En la muzeo troviĝas ankaŭ vitritaj tabloj kaj ŝrankoj, en kiuj estas specimenoj de libroj el la biblioteko de Ĉeĥa Esperanto-Asocio. La biblioteko estas stokita en deponejo malantaŭ la ŝrankoj kaj servos al esploristoj. Librojn destinitajn por pruntado al la publiko ofertas la proksima Urba biblioteko en multifunkcia centro Fabrika, en la fako de fremdlingva literaturo.

Beletro estas dividita je prozo, poezio, dramoj, la faka literaturo je teknika, lingvistika, religia, filozofia kaj geografia. Memstaran fakon okupas lerniloj.

Simile estas dividitaj ankaŭ la eksponitaj libroj. La kompleta listo de libroj estas en komputilo sub la fenestro de la te-trinkejo.



*Ve vitrínách (prosklených stolech) jsou vystaveny učebnice esperanta pro děti i dospělé.*

*En la vitrinoj (vitritaj tabloj) estas eksponitaj lernolibroj de Esperanto por infanoj kaj por plenkreskuloj.*

*Kniha s podpisem Jana Masaryka, japonský časopis z roku 1912 a kroniky svitavského esperantského klubu.*

*Libro kun subskribo de diplomato Jan Masaryk (filo de prezidento T. G. Masaryk), japana gazeto el 1912 kaj kronikoj de esperantista klubo en Svitavy.*



*Ve skříních je zachycena esperantská literatura (pro děti, učebnice, slovníky, překlady, původní literatura, antologie).*



*En la ŝrankoj estas prezentita esperantlingva literaturo (por infanoj, lernolibroj, vortaroj, tradukoj, originala literaturo, antologioj).*





*Jedna skříň je vyhrazena časopisům a prospektům. Reliéf představuje významného francouzského esperantistu Eugena Lantiho.*

*Unu ŝranko estas rezervita por gazetoj kaj prospektoj. Reliefo prezentas gravan francan esperantiston Eŭgeno Lanti.*



*Infopanel umožňuje zájemcům získat další informace o esperantu. Seznam sponzorů je vyjádřením díky.*

*Informpanelo ebligas al interesatoj akiri pluajn informojn pri Esperanto. Listo de sponsoroj kiel dankesprimoj.*



## Mezinárodní vztahy a Muzeum esperanta

Již během příprav esperantského muzea ve Svitavách jsme se snažili navázat kontakty se zahraničními esperantisty i neesperantskými organizacemi minimálně ze dvou důvodů:

1. Vytvořit povědomí o novém muzeu esperanta a šířit informace nejen o něm, ale také o městu Svitavy a jeho okolí, dále pak o českém esperantském hnutí, a přesvědčit cizince, že skutečně muzeum a region stojí za návštěvu.
2. Nabízet spolupráci, v první fázi čerpat hlavně ze zahraničních zkušeností, ale pak oboustranně a plodně spolupracovat.

Dá se říci, že v obou bodech jsme dosáhli dobrých výsledků, ale v obou máme i rezervy pro vylepšení. Podívejme se na výsledky dosavadního snažení.

Propagace regionu a českého esperantského hnutí: již před otevřením muzea jsme rozeslali informace do různých stran. I když do otevření muzea byla k dispozici jen krátká doba, podařilo se nám zveřejnit informaci v některých esperantských periodikách, ale také rozeslat informace přímo předpokládaným zájemcům. Tím se stalo, že jsme již před vernisáží obdrželi přes 200 zpráv s blahopřáními, pozdravy a různými projevy zájmu. Z institucí mimo hnutí jmenujme alespoň *Gesellschaft für Interlinguistik Berlin*, nakladatelství Lorenz v Brazílii, Mezinárodní akademii věd v San Marinu a americkou nadaci *Esperantic Studies Foundation*.

## Eksterlandaj rilatoj kaj Esperanto-muzeo

Jam dum la preparo de la Esperanto-Muzeo en Svitavy ni strebis ligi kontaktojn kun eksterlandaj esperantistoj kaj ankaŭ neesperantistaj organizaĵoj pro minimume du celoj:

1. Levi konscion pri la nova Esperanto-Muzeo cele semi informojn ne nur pri ĝi, sed dume ankaŭ pri la urbo Svitavy kaj ĝia ĉirkaŭaĵo kaj pri la Ĉeĥa Esperantomovado, kaj strebi konvinki eksterlandanojn, ke vere valoras viziti la muzeon kaj la regionon.
2. Por proponi kunlaboron, en la unua fazo precipe ĉerpi el eksterlandaj spertoj kaj lerni, sed sekve povi ambaŭflanke fruktodone kunlabori.

Eblas diri, ke en ambaŭ direktoj ni sukcesis, sed samtempe ke en ambaŭ direktoj ni ankoraŭ havas rezervejn por plibonigo. Ni rigardu rezultojn de tiu ĝisnuna agado.

Rilate al la propagando de la regiono kaj de la Ĉeĥa Esperantomovado: Jam antaŭ la malfermo de la muzeo ni dissendis informojn al diversaj flankoj. Malgraŭ mallonga tempo inter la decido pri la dato kaj la malfermo de la muzeo, ni sukcesis aperigi informojn en kelkaj esperantlingvaj periodaĵoj kaj ankaŭ dissendi informojn rekte al antaŭviditaj interesatoj. Tio kaŭzis, ke jam antaŭ la solena inaŭguro ni ricevis preskaŭ 200 mesaĝojn kun gratuloj, bondeziroj kaj diversmanieraj monstroj de intereso. El nemovadaj institucioj ni nomu almenaŭ *Gesellschaft für Interlinguistik Berlin*, eldonejon Lorenz el Brazilo, Akademion Internacian de la Sciencoj en San Marino kaj Usonan *Esperantic Studies Foundation*.

Co se týče esperantských organizací, nesmíme zapomenout na Světový esperantský svaz, Akademii esperanta, Esperantský svaz zelených aj. Kromě toho přišly gratulace od jednotlivců ze všech částí světa; jako nejzajímavější, ať už pro vzdálenost nebo pro vzácné kontakty s naší zemí, jmenujme Nový Zéland, Japonsko, Koreu, USA, Brazílii, Čínu, Irán a bylo by možno vyjmenovat i všechny evropské země včetně Malty a Irska.

Zájem pokračoval i po vernisáži. Všechny oslovené esperantské časopisy nám ochotně vyhradily prostor, aby své čtenáře informovaly o novém muzeu ve Svitavách. Články se objevily v Revuo Esperanto, La Ondo de Esperanto a La Gazeto. Byly přijaty rukopisy a jsou v tisku (pravděpodobně budou dostupné zároveň s těmito řádky) např. v Internacia Fervojisto, Esperantisto Slovaka, La Revuo Orienta (Japonsko), Juna Amiko. A článek o muzeu je již také v esperantské Wikipedii a my nyní usilujeme o to, aby se objevil také v jinojazyčných verzích.

Ovšem i ve vztahu s podobnými institucemi v zahraničí jsme začali sbírat plody. Již během příprav jsme navštívili esperantské muzeum ve Vídni. Hlavním důvodem bylo seznámit se s profesionálním esperantským muzeem s nejdélejší tradicí a nejbohatší sbírkou na světě. Ředitel muzea nám nejen věnoval čas k prohlídce prostor vyhrazených pro veřejnost, ale ukázal nám i rozsáhlý depozit s podrobným výkladem a slíbil i osobní účast na vernisáži Muzea esperanta ve Svitavách - což i splnil. Oboustranná spolupráce našich muzeí již započala.

Se temas pri movadaj organizaĵoj, ni ne rajtas forgesi la Universalan Esperanto-Asocion, Akademion de Esperanto, Asocion de Verduloj Esperantistaj kaj aliaj. Krome venis multaj gratuloj de unuopuloj de ĉiuj mondopartoj, el la plej interesaj, ĉu pro la distanco, ĉu pro raraj kontaktoj kun nia lando, ni nomu ekzemple Novzelandon, Japanion, Koreion, Usonon, Brazilon, Ĉinion, Iranon aŭ preskaŭ ĉiujn eŭropajn landojn inkluzive Malton kaj Irlandon.

La intereso daŭris ankaŭ post la inaŭguro. Ĉiuj Esperanto-periodaĵoj, kiuj estis alparolitaj, volonte disponigis al ni spacon por informi siajn legantojn pri la nova muzeo en Svitavy. Jam aperis artikoloj en Revuo Esperanto, La Ondo de Esperanto kaj La Gazeto. Jam estas akceptitaj manuskriptoj kaj en la presoj (do eble kiam vi legas ĉi tiujn liniojn jam estos ankaŭ legeblaj) ekzemple en Internacia Fervojisto, Esperantisto Slovaka, La Revuo Orienta (en Japanio), Juna Amiko. Kaj la artikolo pri la muzeo jam estas ankaŭ en la esperantlingva Vikipedio kaj nun ni zorgas, ke ĝi pere de esperantistoj ekaperu ankaŭ en aliaj lingvaj versioj.

Sed ankaŭ rilate al la kunlaboro kun alilandaj similaj instalaĵoj ni jam komencis kolekti fruktojn. Jam dum la preparperiodo ni vizitis Esperantomuzeon en Vieno. La ĉefa kialo estis konatiĝi kun la profesia Esperanto-muzeo kun la plej longa tradicio kaj kun la plej riĉaj kolektoj en la tuta mondo. La direktoro de la muzeo Herbert Mayer ne nur dediĉis al ni tempon por gvidi nin persone tra publike alireblaj ĉambroj, sed li ankaŭ montris al ni vastan deponejon, aldonis multajn klarigojn kaj promesis persone partopreni la solenan inaŭguron de la Esperanto-Muzeo en Svitavy - kion li efektive plenumis. Kaj la ambaŭflanke valora kunlaboro de niaj muzeoj jam komenciĝis.



Např. právě čeká v esperantském muzeu ve Vídni na profesionální digitalizaci magnetofonová páska, na níž je interview Oty Ginze zpovídaného Vlastimilem Novobilským. Originál (dar dcery Oty Ginze Chavy Pressburger) zůstane dobře chráněn ve vídeňském muzeu, ale my obdržíme digitalizovanou verzi, která bude použitelná v moderních přístrojích, např. v infopanelu esperantského muzea.

Slavnostního otevření muzea se osobně zúčastnil nejen Herbert Mayer, ale i vedoucí sbírky „Esperanta Marie Hankelové“ v technické univerzitě Drážďany Wolfgang Schwarz. Oba také přinesli darem hodnotné knihy.

Shrňme, že Muzeum esperanta ve Svitavách je už známým pojmem ve světě a začíná také mezinárodní spolupráce. Jsme však na začátku a čeká nás na tomto poli ještě hodně práce.

*Petr Chrdle*

*Členové místního klubu odvedli kus práce*

Ekzemple ĝuste nun atendas en la Esperanto-muzeo en Vieno por profesia ciferecigo la magnetofona bendo kun la intervjuo kun Ota Ginz fare de Vlastimil Novobilský. La originalo (donaco de la filino de Ota Ginz Chava Pressburger) sekve restos bone protektita en la Viena muzeo, sed ni ricevos la ciferecan version, kiu do estos uzebla en modernaj aparatoj, inter alie en la informpanelo en la Esperanto-Muzeo.

Dum la solena inaŭguro persone ĉeestis krom la jam menciita direktoro Herbert Mayer ankaŭ gvidanto de kolekto „Esperanto - Marie Hankel“ en Teknika Universitato de Dreseno Wolfgang Schwarz. Ambaŭ ankaŭ kunportis donace por nia nova librokolekto valorajn librojn.

Mi resumu, ke la Esperanto-Muzeo en Svitavy jam estas konata nocio en la mondo kaj jam komenciĝis ankaŭ ĝia internacia kunlaboro. Sed ni estas en la komenco kaj atendas nin ankoraŭ multe da laboro ankaŭ en ĉi tiu kampo.

*Petro Chrdle*

*Lokaj klubanoj faris multe da laboro*



## Svitavy – nové centrum esperanta

V sobotu 20. září 2008 bylo 146 účastníků svědky slavnostního otevření Muzea esperanta ve Svitavách. O připravované akci se mluvilo na tiskové konferenci na Městském úřadu, probíhaly upoutávky v místní kabelové televizi, v rozhlase i v tisku. Otevření muzea bylo jedinečné nejen pro Svitavy, ale i pro celou esperantskou veřejnost. Zástupkyně Klubu přátel esperanta ve Svitavách Libuše Dvořáková odpovídala v přímém vstupu do rozhlasového vysílání na otázky redaktora ke dni jazyků. Dne 14. října následoval pořad „Máme hosty“ v Pardubickém rozhlase, kde spolu se Zdenkou Novotnou v živém vysílání vyprávěla o esperantu a novém muzeu a odpovídala na otázky posluchačů. Tento pořad byl asi po 10 dnech opakován ze záznamu.

Muzeum si byli prohlédnout i členové zastupitelstva města. Zastupitel a současně i ředitel Gymnázia Svitavy Milan Báča projevil zájem o esperanto stejně jako místostarosta a ředitel Obchodní akademie Jaroslav Klodner. Proto ve dnech 25. a 26. listopadu člen celosvětového esperantského svazu UEA a viceprezident Českého esperantského svazu Petr Chrdle přednášel o esperantu na obou středních školách, na Univerzitě třetího věku a nakonec pro veřejnost v esperantském muzeu.



*Přípravné práce v muzeu*

## Svitavy - nova centro de Esperanto

Sabate la 20-an de septembro 2008 sume 146 personoj ĉeestis la inaŭguron de Esperanto-Muzeo en Svitavy. Pri la preparata aranĝo oni parolis en gazetara konferenco ĉe la urba magistrato, reklamojn elsendis la loka kablotelevido, radio kaj gazetaro. La malfermo de la muzeo estis unika ne nur por Svitavy, sed por la tuta esperantista publiko. Reprezentantino de Klubo de Esperanto-amikoj en Svitavy Libuše Dvořáková respondis en rekta radia elsendo la demandojn de la redaktoro okaze de Tago de Lingvoj. La 14-an de oktobro sekvis programo „Ni havas gastojn“ en la radio de Pardubice, kie ŝi rakontis en rekta elsendo kune kun Zdenka Novotná pri Esperanto kaj la nova muzeo kaj respondis la demandojn de la aŭskultantoj. Post dek tagoj oni ripetis la programon kiel sonregistraĵon.



*Preparlaboroj en la muzeo*

La muzeon trarigardis ankaŭ la magistratanoj. Magistratano kaj gimnaziestro Milan Báča vidigis intereson pri Esperanto same kiel vicurbestro kaj direktoro de Komerca Lernejo Jaroslav Klodner. Tial la 25-an kaj 26-an de novembro UEA-ano kaj vicprezidanto de ĈEA Petr Chrdle prelegis pri Esperanto en ambaŭ mezlernejoj, ĉe Universitato de la Tria Aĝo kaj fine por la publiko en la Esperanto-Muzeo.

Každé pondělí od 19. hodiny probíhá v muzeu bezplatný kurz esperanta pro dospělé. Jedna z nových členek se již nyní přihlásila spolu s členkami místního klubu na celosvětový kongres, který se v příštím roce koná v polském Bialystoku, rodišti autora esperanta Dr. Zamenhova. Výuka jazyka pokračuje na III. ZŠ na Náměstí Míru. Jeden z žáků v příštím roce spolu s mladými esperantisty z České Třebové pojedou do francouzského Gresillonu. Noví zájemci o esperanto jsou vždy vítáni.

Ohlášené skupinové návštěvy muzea seznámí členka klubu s esperantem. První skupinou bylo 105 knihovnic z celé republiky. Některé z nich se esperanto učily ve škole. Žáky 9. třídy sem přivedl pan učitel ze IV. ZŠ ve Svitavách. Žáci své první postřehy o esperantu následně zpracovali do článků. O možnosti zapojení se do dění esperantské mládeže a o jednoduchosti esperanta přijede žáky do školy seznámit mladý esperantista z Brna Mirek Hruška před vánoci.

Člen výboru ČES, Miroslav Malovec, přeložil do esperanta stránky města Svitav. Fotografie muzea s esperantskými titulky budou součástí kalendáře pro rok 2010.



Ĉiulunde je la 19-a horo en la muzeo okazas senpaga kurso de Esperanto por plenkreskuloj. Unu el la novaj kursaninoj aliĝis kune kun klubaninoj al UK, kiu venontjare efektiviĝos en la pola Bjalistoko, naskiĝurbo de la Esperanto-aŭtoro, d-ro Zamenhof. Esperanto-instruado daŭras en la 3-a elementa lernejo ĉe la Placo de Paco. Unu el la lernantoj venontjare veturos kun junaj esperantistoj el Česká Třebová al la franca Grésillon. Novaj interesatoj pri Esperanto estas ĉiam bonvenaj.

Anoncitajn grupojn konatigas kun Esperanto iu el klubaninoj. La unua grupo estis 105 bibliotekistinoj el la tuta respubliko. Kelkaj el ili lernis Esperanton kiel lernejan. Lernantojn de la 9-a klaso venigis instruisto el la VI-a elementa lernejo en Svitavy. La lernantoj priskribis siajn rimarkojn en artikoloj. Pri eblo enviciĝi en la agadon de la esperantista junularo kaj pri simpleco de Esperanto venos konatigi la lernantojn juna esperantisto el Brno Mirek Hruška antaŭ Kristnasko.

Komitatano de ĈEA Miroslav Malovec esperantigis la retejon de la urbo Svitavy. La fotoj de la muzeo kun esperantlingvaj subtitoloj estos parto de kalendaro por la jaro 2010.

V neděli 7. prosince se v muzeu konaly „Marcipánové vánoce“, které se tak staly novou součástí tradičních vánočních oslav ve městě. Návštěvníci si mohli zakoupit nebo sami zhotovit výrobky z marcipánu pod vedením paní Anny Vyšinkové z Vracova.

Již nyní se připravuje nová výstava k 40. výročí ČES, jejíž část bude věnována mládežnické esperantské organizaci TEJO. Esperantské muzeum bude dějištěm regionálního setkání esperantistů v únoru a dětského esperantského dne 23. května 2009.

## *Svitavy a okolí*

**Stránky města Svitavy**

<http://www.svitavy.cz/>

**Muzeum a galerie města Svitavy**

<http://www.muzeum.svitavy.cz>

Máchova alej 1

**pondělí** zavřeno

**út-pá** 9-12 a 13-17 h

**so-ne** 13-17 h

**Stálé expozice:** Oskar Schindler, Historie praní, Městský památkový okruh, Muzeum esperanta

**Památky města:** Kostel sv. Jiljí, Kostel Navštívení panny Marie, náměstí Míru, Ottendorferova knihovna, multifunkční centrum Fabrika, sousoší Mateřské lásky, Langerova vila

**Tipy na výlet do okolí:** skanzen Veselý kopec, zámky Boskovice, Bouzov, Česká Třebová, Litomyšl, Lysice, Polička, Svojanov, pramen řeky Svitavy, konírna Opatovec, zimní sportoviště Čenkovice

Dimanĉe la 7-an de decembro okazis en la muzeo „Marcipana Kristnasko“, kiu jam fariĝis tradicio de kristnaskaj festoj en la urbo. La vizitantoj povis aĉeti aŭ mem fari produktaĵojn el marcipano sub gvidado de sinjorino Anna Vyšinková el Vracov.

Nun estas preparata nova ekspozicio omaĝe al la 40-a datreveno de ĈEA, kies parto estos dediĉita al la junulara organizo TEJO. La Esperanto-Muzeo estos scenejo de la regiona renkonto de esperantistoj en februaro kaj de infana Esperanto-Tago la 23-an de majo 2009.

## *Svitavy kaj ĉirkaŭaĵo*

**Retejo de la urbo Svitavy**

<http://www.svitavy.cz/>

**Muzeo kaj Galerio de Svitavy**

<http://www.muzeum.svitavy.cz>

Máchova alej 1 (Mácha-aleo)

**lunde** fermito

**marde-vendrede** 9-12 kaj 13-17 h

**sabate-dimanĉe** 13-17 h

**Konstantaj ekspozicioj:** Oskar Schindler, Historio de tolaĵ-lavado, Urba monumento-rondiĉo, Esperanto-muzeo

**Vidindaĵoj de la urbo:** Preĝejo de S-ta Egidio, Preĝejo de Vizito al la Virgulino Maria, placo de la Paco, Ottendorferbiblioteko, multifunkcia centro Fabrika, skulptaĵo Patrino amo, Langer-vilao

**Inspiro por ekskursoj:** skanzeno Veselý kopec, kasteloj Boskovice, Bouzov, Česká Třebová, Litomyšl, Lysice, Polička, Svojanov, fonto de la rivero Svitava, ĉevalejo Opatovec, vintra sportejo Čenkovice